

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z MUZYKI

Szkoła podstawowa – II etap kształcenia: Klasa 7

Muzyka realizowana jest wg programu *U..Smoczyńskiej, K.Jakóbczak- Drążek, A.Sołtysik*
PROGRAM NAUCZANIA MUZYKI W KLASACH 4–7 SZKOŁY PODSTAWOWEJ (II ETAP EDUKACYJNY)
Obudowę programu stanowią podręczniki wydawnictwa WSiP:
Muzyka 4-7, *U..Smoczyńska, K.Jakóbczak- Drążek, A.Sołtysik*.

Muzyka klasa VII

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- Realizuje wymagania podstawowe i ponadpodstawowe;
- potrafi bez pomocy nauczyciela zaśpiewać bezbłędnie pod względem muzycznym pieśni jedno- i dwugłosowe;
- biegle posługuje się zapisem nutowym;
- systematycznie i estetycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy;
- zna podstawowe pojęcia muzyczne z programu klasy VII;
- potrafi grać z nut melodie na szkolnych instrumentach;
- potrafi grać z nut na instrumencie
- potrafi tworzyć proste formy muzyczne;
- potrafi rozpoznawać i określać style muzyczne;
- ma wiedzę z historii muzyki wykraczającą znacznie poza program nauczania;
- ma wiedzę z teorii muzyki wykraczającą znacznie poza program nauczania;
- rozpoznaje brzmienia instrumentów i rodzaje zespołów wykonawczych;
- potrafi określać formę, bu• śpiewa w kanonie w obsadzie solowej;
- recytuje tekst fugi w swoim głosie;
- improvizuje głosem tekst i melodię;
- rozumie i potrafi wyjaśnić, na czym polega faktura homofoniczna i polifoniczna.
- rozpoznaje utwory z obowiązkowej i nadobowiązkowej literatury muzycznej;
- zgłasza pomysły do instrumentacji przy piosence;
- osiąga sukcesy w przeglądach, konkursach;
- aktywnie uczestniczy w muzycznych zajęciach pozalekcyjnych;
- aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym szkoły, środowiska lokalnego.
- wykazał się wiedzą wykraczającą poza obowiązujący materiał;
- jest wzorowym słuchaczem koncertów muzycznych;
- na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany;

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Realizuje wymagania podstawowe i ponadpodstawowe;
- potrafi bez pomocy nauczyciela zaśpiewać poprawnie pod względem muzycznym pieśni jedno-i dwugłosowe;
- posługuje się zapisem nutowym w śpiewie i grze na szkolnych instrumentach;
- potrafi tworzyć proste akompaniamenty melodyczno-rytmiczne do poznanych piosenek;
- rozpoznaje utwory literatury obowiązkowej;
- zgłasza pomysły do instrumentacji przy piosence;
- improvizuje głosem tekst i melodię;

- opanował wiedzę z historii muzyki określoną programem nauczania;
- rozpoznaje podstawowe instrumenty i formy muzyczne;

zna podstawowe pojęcia muzyczne z programu klasy VII;
jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych;
na lekcjach jest aktywny i zdyscyplinowany;

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

Realizuje wymagania podstawowe i w stopniu niepełnym ponadpodstawowe;
potrafi przy pomocy nauczyciela zaśpiewać poprawnie pod względem muzycznym pieśni jednogłosowe;
potrafi zagrać na szkolnych instrumentach kilka melodii lub akompaniamentów do piosenek;
potrafi odczytać przy pomocy nut proste tematy melodyczno - rytmiczne;
rozpoznaje niektóre utwory z literatury obowiązkowej;
opanował podstawową wiedzę z historii muzyki;
rozpoznaje niektóre instrumenty i formy muzyczne;
zna nazwy stylów muzyki ;
na lekcjach jest aktywny i zdyscyplinowany;
jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych;

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

realizuje wymagania podstawowe ;
potrafi przy pomocy nauczyciela zaśpiewać kilka pieśni, utrzymując tonację i rytm;
potrafi zagrać z grupą uczniów kilka prostych akompaniamentów do piosenek ;
opanował podstawowe wiadomości z historii muzyki;
rozpoznaje niektóre motywy muzyczne z twórczości słynnych kompozytorów;
rozpoznaje brzmienia niektórych instrumentów;
rozpoznaje niektóre polskie tańce ludowe;
zazwyczaj ze skupieniem słucha muzyki na koncertach;

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

realizuje wymagania podstawowe w stopniu niepełnym;
potrafi, korzystając z pomocy nauczyciela, zaśpiewać kilka łatwych piosenek;
potrafi głosem powtórzyć kilka prostych wzorów melodycznych;
potrafi powtórzyć proste ostinato rytmiczne;
opanował w ograniczonym zakresie wiedzę z historii muzyki;
nie przeszkadza innym słuchaczom podczas koncertów;

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

pomimo starań nauczyciela nie przejawiał zainteresowania przedmiotem;
nie przejawiał żadnej aktywności na lekcjach muzyki;
nie prowadzi zeszytu;
często opuszcza bez usprawiedliwienia zajęcia;
nie opanował żadnych umiejętności muzycznych;
nie potrafi, nawet przy pomocy nauczyciela, zaśpiewać piosenki;
nie opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania;
jest pasywny, nie uważa na lekcjach;
nie wykazuje chęci, aby nauczyć się czegokolwiek, nadrobić braki, poprawić oceny;

Dostosowanie wymagań z muzyki do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów.

Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze po uwagę:

indywidualne możliwości i właściwości psychofizyczne każdego ucznia;

wysiłek oraz zaangażowanie ucznia w pracę na lekcji;
 aktywność podczas zajęć;
 samodzielność w wykonywaniu ćwiczeń;
 zainteresowanie przedmiotem i stosunek do nauki;

Temat lekcji	Wymagania podstawowe, uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe, uczeń:
1. ZATRZYMAĆ LATO W PIOSENCE. Tworzenie tekstu do podanego rytmu. Odczytywanie elementów notacji muzycznej	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Lato z zieloną czupryną</i>; • umie odnaleźć podany rytm w nutach piosenki; • wie, do jakiej grupy instrumentów należy gitara i jak jest zbudowana; • wie, że Antonio Vivaldi jest kompozytorem epoki baroku. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę z wakacji; • potrafi zaproponować tekst i/lub gestodźwięki do podanego rytmu; • akompaniuje na gitarze do piosenki <i>Lato z zieloną czupryną</i>; • umie rozpoznać barwę gitary w słuchanym utworze.
2. NA NITKACH BABIEGO LATA. Akompaniowanie na gitarze. Metrum 6/8	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa piosenki w grupie; • aktywnie uczestniczy w zabawie rytmicznej przy piosence <i>Babie lato</i>; • umie porównać nastrój kanonu i obrazu J. Chelmońskiego; • umie prawidłowo pogrupować wartości rytmiczne w metrum $\frac{3}{4}$ i $\frac{6}{8}$; • potrafi podać kilka informacji o A. Vivaldim. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zagrać i zaśpiewać w kanonie; • potrafi odczytać i zaśpiewać krótki motyw pokazywany fonogestyką; • umie odnaleźć krótki motyw melodyczny w nutach piosenki <i>Babie lato</i>; • potrafi wyrecytować tekst przysłowia w metrum $\frac{3}{4}$ i/lub $\frac{6}{8}$.
3. FAKTURA POLIFONICZNA I HOMOFONICZNA	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w zespole piosenkę <i>Lato z zieloną czupryną</i>; • śpiewa w kanonie <i>Babie lato</i>; • akompaniuje na instrumentach perkusyjnych do piosenki <i>Lato z zieloną czupryną</i>; • potrafi zagrać na dzwonek lub flecie odpowiednie fragmenty <i>Deutscher Tanz</i> nr 3 W.A. Mozarta; • umie podać kilka informacji o J.S. Bachu; potrafi przyporządkować tych kompozytorów do odpowiedniej epoki; • potrafi wskazać pojawienie się tematu fugi w nutach <i>Bach w Eisenach</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w kanonie w obsadzie solowej; • recytuje tekst fugi w swoim głosie; • rozumie i potrafi wyjaśnić, na czym polega faktura homofoniczna i polifoniczna.
4. DEMOKRACJA CZY ABSOLUTYZM – I HOMOFONIA CD.	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie pieśń <i>Czerwone maki na Monte Cassino</i>; • bierze aktywny udział w recytacji fugi <i>Bach w Eisenach</i>; • potrafi znaleźć informacje dotyczące pieśni <i>Czerwone maki na Monte Cassino</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie odnaleźć podobieństwa i różnice w nutach pieśni; • potrafi samodzielnie rozczytać i zagrać na flecie/dzwonek fragment fugi z <i>II Koncertu Brandenburskiego</i>; • umie określić fakturę (monofonia, polifonia, homofonia) w słuchanych utworach.

<p>5. OTACZA NAS ŚWIAT DŹWIĘKÓW. Odgłosy i przestrożenie dźwiękowe. Zagrożenie hałasem i prawa innych do ciszy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie refren jednej z pieśni; • umie porównać nastroj obu pieśni; • uczestniczy w grze akompaniamentu ; • potrafi podać przykłady źródeł dźwięku w otoczeniu; • zna źródła oraz sposoby ograniczania hałasu w otoczeniu; • zna termin: trioła; • wyjaśnia rolę fermaty. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo zwrotkę jednej z pieśni; • potrafi wskazać znaki muzyczne w nutach, które mają wpływ na nastrój piosenki; • zgłasza pomysły do instrumentacji przy piosence; • umie ocenić szkodliwość środowiska akustycznego w miejscu zamieszkania, szkole, czasie wolnym; • rozumie i szanuje prawo innych do ciszy – zwłaszcza w miejscach publicznych; • nagrywa i przetwarza odgłosy otoczenia; • zna style: sonoryzm i muzyka konkretna.
<p>6. POGODA CZY NIEPOGODA – MUZYKA SIŁ ZAWSZE DODA. Wpływ muzyki na człowieka – werbalizowanie emocji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenki; • umie wskazać podobieństwa i różnice w zapisie nutowym piosenki <i>Malowany latawiec</i>; • umie zwerbalizować emocje wywołane słuchaną muzyką; • zna nazwisko: R. Wagner; • umie zagrać <i>Marsz weselny</i>; z opery <i>Lohengrin</i> R. Wagnera; • wykonuje instrument według instrukcji. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo zwrotkę <i>Piosenki na niepogodę</i>; • przetwarza nagrane odgłosy – tworzenie miniaturowej dźwiękowej; • improwizuje głosem tekst i melodię; • poszukuje nagrań muzyki barokowej – eksperyment domowy.
<p>7. JAK MUZYKĘ WYKORZYSTUJE MEDYCYNĄ I MARKETING? Wpływ muzyki na człowieka – ćwiczenia praktyczne (dobieranie utworu do treści)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenki; • bierze aktywny udział w zabawie; • zna dziedziny życia wykorzystujące muzykę – muzykoterapia i marketing; • potrafi określić najprzyjemniejszą (we własnym odczuciu) formę aktywności muzycznej; • zna tytuły najstarszych polskich hymnów; • potrafi zanucić fragment <i>Bogurodzicy</i>; • wie, w jakiej postawie należy słuchać <i>Gaude, mater Polonia</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo zwrotkę piosenki <i>Malowany latawiec</i>; • świadomie słucha muzyki barokowej w domu; • wyraża swoje zdanie o poglądach starożytnych myślicieli na temat roli muzyki; • umie dopasować i wykorzystać utwór muzyczny dla celów marketingu; • potrafi określić cechy chorału; • umie podać współczesne przykłady wykorzystywania melodii chorałowych (fragmenty liturgii).

<p>8. SZKOLNE „RAPOWANIE” I SCATOWA Techniki wokalne charakterystyczne dla stylów muzyki rozrywkowej (jazz, rap)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie pieśń <i>Ksiądz mi zakazował</i>; • zna nazwy stylów muzyki: jazz, rap, muzyka rozrywkowa; • zna techniki wokalne: rytmiczne skandowanie, scat, vocal percussion; • potrafi wykonać rytmiczne ostinato do rapu. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragmenty pieśni <i>Ksiądz mi zakazował</i>; • podejmuje próbę śpiewu metodą scatu do wybranej melodii oraz beatboxu; • potrafi rytmicznie wyrecytować tekst <i>Rap na dużej przerwie</i>; • charakteryzuje omówione style muzyki: jazz, rap, muzyka rozrywkowa.
<p>9. MUZYKA ROZRYWKOWA – ROCK. tolerancja dla preferencji innych – wyrażanie i uzasadnianie opinii</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Kiedy mi wesoło</i>; • zna nazwy interwałów muzycznych: pryma, oktawa; • potrafi wskazać w zapisie nutowym i na klawiaturze fortepianu prymy i oktawy; • zna terminy: pop i rock. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo zwrotkę piosenki <i>Kiedy mi wesoło</i>; • improwizuje głosem na zadany temat; • potrafi zagrać i zaśpiewać oktawę; • potrafi podać cechy muzyki rockowej; • umie wymienić nazwy kilku słynnych zespołów rockowych.
<p>9. MUZYKA ROZRYWKOWA – ROCK. tolerancja dla preferencji innych – wyrażanie i uzasadnianie opinii 10. MUZYKA ROZRYWKOWA – WESOŁO. Instrumenty zespołu rockowego. jako podstawa schematów rytmicznych w muzyce rozrywkowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Kiedy mi wesoło</i>; • gra na zrobionym instrumencie schematy rytmiczne według zapisu; • zna skład instrumentalny zespołu rockowego; • wykonuje gestodźwiękami ostinato do melodii <i>We will rock you</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie rozpoznać znaną melodię z fonogestyki; • przedstawia na forum klasy prezentację o muzyce rozrywkowej XXI wieku; • wypowiada się na temat współczesnych idoli (wartościowanie twórczości).

<p>11. JUŻ CZAS POMYŚLEĆ O ŚWIĘTACH... Zwyczaje świąteczne Hiszpania, Włochy w krajach Europy: Czechy,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie: kolędę hiszpańską w <i>dzień Bożego Narodzenia</i>, czeską pastorałkę: <i>Kukulka z lasu leci już</i>; • potrafi powiedzieć kilka słów o zwyczajach Bożonarodzeniowych wybranych krajów europejskich; • potrafi wyjaśnić znaczenie znaków chromatycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa słowacką pastorałkę, wyraźnie wymawiając słowa; • potrafi zaśpiewać solo kolędę hiszpańską w <i>dzień Bożego Narodzenia</i>; • wymienia charakterystyczne cechy kolęd i uzasadnia, dlaczego piosenka <i>Dzień jeden w roku</i> nie jest kolędą; • wymienia zwyczaje bożonarodzeniowe innych krajów (omawianych na lekcji); • gra włoską kolędę <i>Quando nascette Ninno</i>.
<p>12. TRADYCJE ŚWIĄTECZNE W WYBRANYCH KRAJACH EUROPY: ANGLIA, AUSTRIA, FRANCJA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie refren kolędy angielskiej <i>Kolędowania nadszedł czas</i> i/lub kolędy francuskiej <i>Aniolowie z naszych pól</i>; • gra fragment kolędy austriackiej <i>Cicha noc</i>; • potrafi powiedzieć kilka słów o zwyczajach Bożonarodzeniowych wybranych krajów europejskich; • zna metrum 6/8 i 2/4. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie zwrotkę i refren obu kolęd (angielskiej i francuskiej); • umie zaśpiewać fragment kolędy <i>Kolędowania nadszedł czas</i> po angielsku; • wymienia zwyczaje bożonarodzeniowe innych krajów (omawianych na lekcji); • potrafi samodzielnie odczytać i zagrać melodię kolędy austriackiej.
<p>13. ROZTAŃCZONE ŚWIĘTA. Rytm polskich i pastorałek tańców narodowych w kolędach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie jeden głos pastorałki; • Gra fragmenty kolędy <i>Dzisiaj w Betlejem</i>; • Zna nazwy polskich tańców narodowych; • aktywnie wykonuje elementy taneczne przy pastorałce <i>Hej, w dzień narodzenia</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • gra jeden z głosów kolędy <i>Dzisiaj w Betlejem</i>; • umie rozpoznać rytmy polskich tańców narodowych w kolędach i pastorałkach; • proponuje elementy taneczne do wybranych polskich kolęd.

14. ROCK AND ROLLOWY KARNAWAL.

Charakterystyka stylu. Podstawowy krok rock and rolla.
Utrwalenie znaczenia znaków chromatycznych

- śpiewa w grupie refren piosenki *Nie bądź taki szybki Bill*;
- podaje nazwy kilku polskich zespołów muzyki rozrywkowej lat 60.–80. XX wieku;
- zna terminy: **rock and roll**;
- umie samodzielnie rozczytać i zagrać fragment *Yellow submarine*;
- umie zatańczyć podstawowy krok rock and rolla;
- potrafi odczytać dźwięki po zastosowaniu znaków chromatycznych przykluczowych i przygodnych;

- śpiewa całą piosenkę *Nie bądź taki szybki Bill*;
- gra wstawki melodyczne w piosence *Nie bądź taki szybki Bill*;
- proponuje akompaniament rytmiczny do piosenki;
- potrafi rozpoznać słuchem instrumenty w utworze *Yesterday*;
- zna wybrane przykłady polskiej muzyki rozrywkowej lat 60.–80. XX wieku.

15. Z HISTORII POLSKIEJ MUZYKI ROZRYWKOWEJ DRUGIEJ POŁOWY XX WIEKU. Czesław Niemen, zespół Skaldowie i Perfect. Utrwalenie budowy formalnej utworów: ABA, ABA'

- śpiewa w grupie skrajne części piosenki z *kopyta kulig rwie*;
- umie określić budowę piosenki z *kopyta kulig rwie*;
- podaje nazwy kilku polskich zespołów muzyki rozrywkowej lat 60.–80. XX wieku;
- zna terminy: **muzyka popularna i rock**.

- śpiewa w grupie całą piosenkę z *kopyta kulig rwie*;
- potrafi zagrać podany fragment piosenki Perfectu, a następnie rozpoznać ją i odnaleźć nagranie;
- charakteryzuje tematykę polskich piosenek rozrywkowych XX wieku.

16. MUZYKA FILMOWA W CZORAJ I DZIŚ. Rola kadru filmowego muzyki w filmie – określanie

- wie, że muzyka w filmie pełni różne funkcje;
- zna kilka faktów z historii kina;
- umie wymienić kilku kompozytorów muzyki filmowej;
- potrafi samodzielnie przygotować wybrany utwór na flecie/dzwonkach.

- samodzielnie formułuje funkcje muzyki w filmie;
- potrafi opowiedzieć o procesie tworzenia muzyki do obrazu filmowego;
- umie wymienić tytuły filmów i nazwiska twórców muzyki do nich;
- potrafi zilustrować głosem lub instrumentem ruch innego ucznia;
- umie ocenić, czy w słuchanym przykładzie kompozytor trafnie podkreślił muzyką obraz bitwy.

<p>17. MUZYKA Z EKRANU KINA I Z RADIA. Tworzenie scenariusza filmowego. Klasowy dżingiel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie refren piosenkę <i>Czerwony autobus</i>; • zna kilka faktów z historii polskiego radia; • zna nazwisko Władysław Szpilman; • aktywnie uczestniczy w przygotowywaniu scenariusza filmowego i ilustrowania go muzyką; • wie, co to jest dżingiel radiowy; • gra wybrany utwór muzyki filmowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie całą piosenkę <i>Czerwony autobus</i>; • wyróżnia się twórczą postawą przy przygotowywaniu scenariusza filmowego i ilustrowania go muzyką; • umie zanucić lub zagwizdać melodię (dżingiel) audycji radiowej/telewizyjnej.
<p>18. KONCERT MUZYKI FILMOWEJ. Najwybitniejsi solowypięć kompozytorzy muzyki filmowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie całą piosenkę <i>Czerwony autobus</i>; • zna nazwiska wybitnych polskich kompozytorów muzyki filmowej – również tych nagrodzonych Oscarem; • gra wybrany utwór z tego rozdziału. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragmenty piosenki <i>Czerwony autobus</i>; • podaje nazwisko polskiego twórcy nagrodzonego Oscarem w kategorii niezwiązanej z muzyką; • gra a vista <i>Hi-Lili</i>.
<p>19. „STRUMYKA FALA SZYBKA WŚRÓD JASNYCH BIEŻY ŁĄK”. Pieśń romantyzmu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie fragment pieśni <i>Pstrąg</i>; • gra wybrane dźwięki pieśni – aktywne słuchanie muzyki; • bierze udział w zabawie ruchowej <i>Gdzie jest pstrąg?</i>; • wie, co to jest pieśń solowa; • wymienia nazwiska kompozytorów reprezentatywnych dla epoki romantyzmu: F. Chopin, S. Moniuszko, F. Schubert; • zna i potrafi wyjaśnić termin: muzyka ilustracyjna. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragment pieśni – z interpretacją tekstu; • umie opowiedzieć, w jaki sposób muzyka ilustruje wydarzenia w pieśni <i>Król elfów</i>; • potrafi wymienić kilka faktów z biografii i tytuły utworów kompozytorów romantycznych; • zna instytucje kultury na świecie – wie, co to są Schubertiady.
<p>20. MUZYKA WOKALNA I WOKALNO-INSTRUMENTALNA. Henryk Mikołaj Górecki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie fragment pieśni <i>Pstrąg</i>; • zna głosy ludzkie: sopran, alt, tenor, bas; • wymienia rodzaje chórów: mieszany, męski, żeński; • zna nazwisko: Henryk Mikołaj Górecki; • potrafi samodzielnie rozczytać i zagrać kilka taktów z oratorium <i>Mesjasz</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie całą pieśń; • zna inne nazwy głosów ludzkich: kontratenor, sopran męski; • umie rozpoznać aparat wykonawczy w słuchanych utworach; • zna termin: madrygał; • potrafi samodzielnie rozczytać i zagrać cały fragment z oratorium <i>Mesjasz</i>.

<p>22. DŹWIĘKI JAK BARWY Kolorystyka różnych zespołów – porównywanie barw kwintetów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewa w grupie refren <i>Piosenki wiosennej</i>; • Potrafi zagrać melodię piosenki B. Dylana; • Zna termin: poezja śpiewana; • Bierze udział w wykonaniu ilustracji dźwiękowej do wybranego wiersza. 	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewa solo fragmenty zwrotki (z interpretacją) <i>Piosenki wiosennej</i>; • Potrafi rozpoznać i odnaleźć piosenkę B. Dylana zapisaną w <i>Zostań wirtuozem</i>; • Wyszukuje tekst literacki oraz proponuje sposób jego opracowania; • Zna nazwiska największych bardów krainy łagodności; • Wyszukuje nagrania piosenek największych bardów.
<p>22. DŹWIĘKI JAK BARWY Kolorystyka różnych zespołów – porównywanie barw kwintetów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie powtarzające się fragmenty piosenki <i>Pod jabłonią</i>; • gra akompaniament do piosenki (według partytury); • umie podać nazwę kameralnego zespołu smyczkowego – utrwalenie; • zna nazwy instrumentów smyczkowych, dętych drewnianych i blaszanych. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę; • gra na dzwoneczkach fragment melodii piosenki; • potrafi rozpoznać barwę instrumentów w słuchanych kwintetach; • zna włoskie nazwy muzycznych zespołów kameralnych: duet, trio, kwartet, kwintet.
<p>22. DŹWIĘKI JAK BARWY Kolorystyka różnych zespołów – porównywanie barw kwintetów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Pod jabłonią</i>; • potrafi zagrać w grupie jeden z głosów kwintetu <i>Te Deum</i>; • umie wymienić nazwę instrumentu ludowego z Wielkopolski. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragmenty piosenki <i>Pod jabłonią</i>; • potrafi rozpoznać słuchowo rodzaj i liczbę pojawiających się instrumentów podczas fermyty <i>Nadstaw ucha</i>.

<p>24. BARWY MUZYKI LUDOWEJ. Bogactwo kulturalne Śląska i Wielkopolski. Artystyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę ludową <i>Pytala się matka słowika</i>; • umie zagrać akompaniament i/lub melodię pieśni ze Śląska; • potrafi wymienić nazwy instytucji kulturalnych regionu Wielkopolski i Śląska; • podaje kilka informacji na temat H.M. Góreckiego – utrwalenie; • potrafi wyjaśnić termin: etnografia. 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje tekst do drugiego głosu piosenki z Wielkopolski; • umie dopasować podany dźwięk do odpowiednich fragmentów melodii; • potrafi rozpoznać pieśń ludową ze Śląska w artystycznym opracowaniu H.M. Góreckiego – opisuje podobieństwa i różnice.
<p>opracowanie muzyki instrumentów ludowych PALETA BARW. Możliwości instrumentów elektronicznych – 2 grafię</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Pięknie żyć</i>; • bierze aktywny udział w fermacie <i>Świątlna muzyka</i>; • wie, co to jest i jakie ma możliwości keyboard; • rozpoznaje aparat wykonawczy trzech wersji utworu M. Musorgskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragment piosenki; • umie zagrać na klawiaturze melodię refrenu piosenki; • potrafi zagrać na klawiaturze przynajmniej jeden akord akompaniamentu zwrotki piosenki; • zna nazwiska kompozytorów muzyki elektronicznej; • umie porównać nastrój i barwę w trzech wersjach utworu M. Musorgskiego; • poszukuje nagrań elektronicznych wersji muzyki klasycznej.
<p>26. KABARET – MUZYKA ROZŚMIESZA. Tworzenie skeczu z użyciem środków muzycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Ach! jak przyjemnie</i>; • bierze udział w fermacie <i>Na fali</i>; • umie opowiedzieć anegdotę muzyczną; • wie, co to jest kabaret; • zna nazwisko Henryk Wars; • potrafi określić, co jest podstawą żartu w oglądanych przykładach. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę; • proponuje rozwiązania przy tworzeniu skeczu lub echa; • poszukuje nagrań przebojów muzyki rozrywkowej z I poł. XX wieku; • rozumie, co jest istotą instrumentalnego żartu muzycznego.

<p>27. ŻARTY MUZYCZNE. Tworzenie melodii do wybranej fraszki J. Kochanowskiego – ukazanie jej w różnych kontekstach żartu muzycznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie melodię kanonu <i>Wiosną</i>; • umie zagrać melodię <i>Wesołe jest życie staruszka</i>; • zna nazwy polskich kabaretów muzycznych: Kabaret Starszych Panów, Grupa MoCarta. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę z Kabaretu Starszych Panów; • umie zaimprovizować melodię do fraszki J. Kochanowskiego i/lub przedstawić ją w formie żartu muzycznego; • zna nazwisko Wojciech Młynarski; • potrafi odnieść treść jednej z piosenek W. Młynarskiego do aktualnej rzeczywistości.
<p>28. OPERETKA I MUSICAL. Tańce wykorzystywane w teatrze</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Już taki jestem zimny drań</i>; • umie zagrać akompaniament do piosenki; • potrafi zagrać na flecie/dzwonkach melodię kankana; • zna terminy: operetka, musical; • potrafi wymienić nazwy tańców: fokstrot, tango, kankan; • bierze aktywny udział w fermacie <i>Kankan w rękawiczkach</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę; • proponuje akompaniament perkusyjny do piosenki; • obserwując nuty, potrafi wskazać ten fragment w słuchanym utworze; • potrafi podać charakterystyczne cechy fokstrota, tanga, kankana; • poszukuje nagrań <i>Tanga milonga</i>.

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">30. VIVA LA MUSICA – OD STAROŻYTNOŚCI DO RENESANSU. Podsumowanie uporządkowanie chronologiczne wiedzy o muzyce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa melodię i słowa kanonu <i>Viva la musica!</i>; • wie, że z języka starogreckiego pochodzi wiele terminów muzycznych; • umie wyjaśnić znaczenie wybranego elementu muzyki; • wie, jakie role pełniła muzyka w średniowieczu; • zna termin: chorał gregoriański; • zna główną myśl renesansu, wie, że wzrosło znaczenie muzyki świeckiej; • bierze aktywny udział w grze towarzyszącej treściom 10 rozdziału podręcznika. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa melodię i słowa <i>Viva la musica!</i> w kanonie; • umie wymienić przynajmniej po jednym przykładzie obecności muzyki w mitologii i Biblii; • potrafi podać polski tytuł pieśni <i>Gaude, Mater Polonia</i> i określić rolę pieśni w przeszłości; • umie opowiedzieć o randze kultury polskiej w Europie doby renesansu; • podczas gry wyróżnia się ponadprzeciętną wiedzą.
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">30. VIVA LA MUSICA – OD BAROKU DO KLASYCYZMU. Podsumowanie i uporządkowanie chronologiczne wiedzy o muzyce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie w kanonie <i>Viva la musica!</i>; • określa cechy sztuki baroku; • wie, co to jest suita; • wie, co to jest klawesyn; • zna główną myśl epoki klasycyzmu; • potrafi wymienić nazwy kilku grup muzycznych i wskazać, do których grup należą; • umie powiedzieć, co to jest partytura i krótko opisać rolę dyrygenta; • wymienia nazwisko autora słów hymnu polskiego; • bierze aktywny udział w grze towarzyszącej treściom 10 rozdziału podręcznika. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo w kanonie <i>Viva la musica!</i>; • umie powiedzieć kilka słów o klawesynie; • wymienia kilka tytułów utworów barokowych słuchanych na lekcjach; • zna nazwiska kompozytorów barokowych poznanych na lekcjach; • własnymi słowami próbuje określić różnice między muzyką średniowiecza i renesansu a muzyką baroku; • potrafi wymienić kilka tytułów utworów epoki klasycznej słuchanych na lekcjach; • podczas gry wyróżnia się ponadprzeciętną wiedzą.

31. VIVA LA MUSICA – ROMANTYZM, XX WIEK, MUZYKA WSPÓŁCZESNA. Klucz do muzyki – na dalszą drogę... Podsumowanie i uporządkowanie chronologiczne wiedzy o muzyce

- śpiewa w grupie w kanonie *Viva la musica!*;
- formułuje główną myśl romantyzmu w sztuce;
- wie, kogo nazywa się wirtuozem;
- umie powiedzieć, jakie utwory komponował Fryderyk Chopin;
- wie, jakie znaczenie mają zbiory etnograficzne Oskara Kolberga;
- umie wymienić nazwiska najważniejszych polskich twórców muzyki XX wieku i muzyki współczesnej;
- przyporządkowuje kierunki poszczególnym kompozytorom;
- potrafi wymienić kilka nazwisk artystów muzyki rozrywkowej;
- bierze aktywny udział w grze towarzyszącej treściom 10 rozdziału podręcznika.

- śpiewa solo w kanonie *Viva la musica!*;
- umie wymienić kilka nazwisk wirtuozów gry na różnych instrumentach;
- umie uzasadnić stwierdzenie, iż Chopin jest najwybitniejszym polskim kompozytorem;
- potrafi podać kilka nazwisk kompozytorów oper narodowych;
- umie powiedzieć kilka słów o Festiwalu „Warszawska Jesień”;
- charakteryzuje najważniejsze style muzyki rozrywkowej XX wieku;
- podczas gry wyróżnia się ponadprzeciętną wiedzą.